

LUBLANSKE NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA.

Sabbota 3. d.

Sufhza 1798.

Nro. 18.

Dunej 21. Svizhana.

Zefarska ukasa je pershla, vse dolgove potetjat na davkih, posodilah, inu fleherneh dovshnostah, karkol je h'zefarskem rokam inu Kafsam neodrajtaniga. Na starih dolgih se tudi obligazioni ali zefarske inu deshelne dolshne pšima vsamejo; kar je mladih hlogov od lanski-ga leta, se morejo s'gotovim plazhat. Odlog sa plazhilo je notri do sadniga dneva veliki Ser-pana.

Generál Bernadotte fle ni pred zefarskim dvoram naprejstopil, se na tihim dershi, inu zha-ka na svojiga sekretarja is Parisa.

Trije Divisioni franzoskih soldatov ostanejo še tri meseze v' Zisalpinii po terdnah inu mestih; snesejo trideset tavshent mō-h. Po mestih, katere nimajo Kafarn, bodo v' klofhtre kvartirani. Zisalpinzi ih morejo s' vsim potrebnim preškerbeti, satorej bodo prodali sa šest millionov deshelniga premoshenja inu lastin, ako nebode mogozhe drugazhi denarjov dobiti.

Genova se je po novim leti spet vstanovila, sbrani moshje so sazheli republiko vishati, se shvalio franzosam sa nih pomozh, inu mislio fklemit s' Franzio eno terdno svęso na boj inu na bran. Devętnajsti dan Profenza so starihi isvolili pet Visharjov, kateri bodo oblast imeli po postavah zhes republiko sapovędovati. Shtirindvajseti dan Profenza so novi visharji shalostno pisali na sbrane moshę, de gospodarstvo se kerzhi, denarjov ni, nove prenarędbe so otle ljudem jarm polahkat; pa so le vęzhi naklade naloshile. Franzosam se je prevezh denarjov oblubilo, deshelna moshna tiga nesese. Slęherni dan nafhe ozhitne potrebe rastejo, vundavki se gmerajo; torej naj ględajo moshje, kako se bo sa deshelo gospodarilo, de perhodkov nesmanka, kateri so shę sedaj prekratki.

Moshje so odgovorili, de bodo sa to fkerbęli, timzhafi naj visharji dolgove inu dazie potęrjajo sa tę shtir franzosam oblublene millione.

Rav-

Ravno ta dan je sšesto franžosov v' Genevi zhes morje odrinilo; grędejo otok Kofika pomirit inu puntarje vgnat.

Franzia.

Povsod ob morfskim bregi delajo perpravo zhes Anglio na preterganje. Shtirdefet regimentov je perpravlenih sa prestopit zhes morje; verh tiga shtirintridefet regimentov kojnikov, shtirje kanonerjov, shtir kompanie dęlovzov, shtir podkopavzov, dva batalliona lopatarjov, dve trume kopazhov, dve trume pionerjov, ofemnajt divisionfskih generalov, inu shtirdefet inu sedem majnsfhkih generalov. Visharji ludem pergovarjajo, de bi zhes anglese denarjov posodili, inu k' ti vojfski pomagali, kar narbol morejo.

Trętji Svizhana pravio, de so franžosi Vatlendarjam v' Shvajzi lastno republiko pervolili. Tudi so isvolili poslanika, kir pojde v' Majland h' zisalpinski republiki. Dvaindvajfeti Profenza so is Benedek v' brod Toulon prepelali bronaste kojne, inu druge imenitne rezhi, katęre so Benęzhanam pobrali.

Ob novim leti je kuga v' Korfiki nehala, hiše v' pokrajni Solaro, kęr so kushni ludje bili, so poshgane, inu ludem se bode shkoda plazhala is deshelnih denarjov.

Franžosi mislio vode Shelda inu Maala sku-si en nalash prekopan vodotozh sklenit, kader bo

bo mir. Kupzhia pojde na zholnih is morja v
frëdo Belgiskeh deshel.

Anglia.

Shešt vojskneh bark smo poslali pred fran-
zoski brod ofhpëgat, kaj franzosi dëlajo inu zhes
naf perpravljajo.

Na nashim otoki Jersey, kir bliso franzos-
kiga morfkiga brëga med nami inu med njimi le-
shi, je taistimu petsto goldinarjov oblubljenih, kir
bo ta prvi franzose saglëdal, inu povedal, de
od dalezh po morji zhes ta otok mahajo.

Pravio, de bliso Irrlanda so nekatere fran-
zoske majnsihi barke hodile, inu semtarkje me-
rile, kako globoko je morje.

Dva Shvajzarja smo vjeli, kateri se nam sde,
de so franzoski ofhpëgavzi.

Vsi ludje inu kojni so po Anglii popisani,
kateri bi ob zhasi ene sovrashne file deshelo bra-
niti samogli.

Nafhe barke so ob novim leti she v' Lisa-
boni bile; ludstvo nam sizer ni dobro, al kup-
zi inu pametnsihi naf radi vidio v' Portugalli.

Kral da k' vojski tretji del svojiga lastniga
perhodka, inu ozhe sam svojem ustam pertergat.
Ministri, gospodje, inu mesta so dosti sloshili.
Ludje so rajshi sa vojsko dali, kar je bilo sa
pleš inu vesele ob pusti namëneniga.

Soldat-

Soldatje ozhejo en dan vunsputiti, de ne-
bodo plazhila potegnili; dosti drugih pravi, de
je bolshi en del svojiga premoshenja dati, kakor
vle sgubiti.

Batavia.

Peteri novi visharji nafhe batavfke ali hol-
lendarfke republike so sazhele svoje opravila do-
pernafhat, inu vseh sedem deshel po eni posta-
vi vishat.

Poprejshno deshelno poglavarstvo deshele
Holland se je is dobre vole podverglo deshelni-
mu sbiralishu, rekozh: nafha oblast je pozhasi
vmerla, kakor en starez po enim dolgim shiv-
lenji sadremle.

Deshela Utreht se je tudi podvergla. Mę-
sta Amsterdam, Bergopzom, inu Yfselstein so
sbranim moshem frezho vofhile, inu oblubile kri
preliti sa domovino, inu sa nove prenarędbe.

Al nekatęri drugi imenitni moshje so zhes
novine godernali, svoje flushbe doli poloshili,
inu se silno potęgnili sa poprejshno versto. Is
tiga saltopimo, de vse tę novine ludstvu inu pod-
loshnim nizh nepomagajo; de sa kmęta inu vbo-
giga nizh ni popravljeniga, ampak de se imenit-
nishi Batavzi med seboj kolejo, podkopujejo, i-
nu de vse tę nove prekuzie semlo nizh bol gnoj-
no nenaręde.

Turzhia

Zar perpravla vse mogozhe, de bi Pasha
Oglu premagal. Oglu se je nasaj potęgnil, je
bil

bil enekrat tepen, inu kashe, de bode morebit odjenal. Vunder morebit fhe ni serza sgubil, ampak le zhaka na pomozh, na shivesh, inu na lepfhi poljetno vreme.

Lublana

Imenitni svęsdoględez v' Londonu gospod Herfhel je skusi svoje 40. zhevlov dolgo ględa- lo najdel, de Planet Uran ima fheft męsezov a- li majheneh Lun, katere krog njega hodio.

Shvajzarji nezhejo unajnih mojstrov, de bi jih uzhit hodili, kako imajo svoje deshele vi- shat. Oni ozhejo sami popraviti, kar ni prav; franzosam pa se bodo v' bran postavili. Gene- rala Hotze so is zefarfke flushbe poklizali, de bode njih vojsko vedil.

General Bonaparte je dobil povele v' Raftadt iti, inu v' enim męsezi mir doglihāt; zhe ta rezh nepojde s' dobrim od rok, so mu vkasali, de naj nemfhkimu kralęstvu na novizh vojsko napove.

Is Benędfkiga vse pisma perpovedujejo, ka- ko ludje persegajo na svęstost pruti nashimu Ze- farju Franzisku. Po vsih męstah, gradih, farah inu vaseh pokladajo persego v' roke zefarfkim offizirjam. Vesele inu pokorfina se povsod gmera.

Al is Rima niso tako vesele novize; tam se je dosti prebernilo od samih treh tednov lesem. Devęti dan Svizhana so shli prozh is Rima v' Nea-

Neapel Kardinali Busca, York inu Albani. Papesh je sbral en sbor od Kardinalov inu visih Gospodov, so sklenili, tri Berthieru franzoski-generalu napruti poslat, kateri je sh bliso Rima s' vojsko perderel. Dva Kardinala inu en Principe so fhli k' njemu, al oni ga niso mogli pregovorit, Berthier je perfhel pred Rim na vershizh s' imenam hrib Mario. Defeti dan Svizhana pride v' Rim obstavi grad Angelo, inu vsih sedem vershizhov, na katerih Rim stoji; Papesh se dershi na tihim; franzosi saprejo Papeshoviga fiscala, kir je zhes njegove perhodke postavlen; vsamejo oblast is rok vsm, na katere je kaki hud sum naletoval; raspuste vse soldate rimskiga mesta, po tim k' so jim oroshje pobrali; vkashejo, de nobeden Rimez nesme oroshja nositi; inu naloshe mestu, de Rimzi jim morejo dati shtir millione gotoviga denarja, sa dva milliona shivesha, inu tri tavshent kojn.

Petnajsti dan Svizhana ravno na obletnizo, kader je sedajni Papesh v' leti 1775. kronan bil, so imeli v' Vatikanu peto Masfo od Papeshoviga shenganja; med to Masfo postavio franzosi svojo majo na hribzi Kapitolio, inu oklizhejo, de Papeshova deshelska posvetna oblast ima nhati, inu de Rimfka deshela je republika fama sa sebe, k' nji pa imajo slisat vse deshele, kar je bilo do sedaj Papeshu pufhenek fkusi glihanje lanskiga leta v' pomladi.

Pape,

Papeshovi palaſti ſo inventarjeni, premoſhenje njegovih nukov je njim oduſeto, inu taiſtih Rimzov, kateri ſo ſbeſhali, je notripotegneno.

De ſe bode vſe to derſhalo, ſo franzoſi vſeli ſa ſaſtavo tri Kardinale, tri viſoke goſpode, inu ſheſt drugih premoſhnih. Papesh je vſe to poterpeſhливо preſtal. Sedaj franzoſi po Rimu goſpodario, inu novo meſtno goſpoſko poſtavlajo.

Shvajz.

Shvajzarji ſo po vſih kantonih ſvoje oblaſtvanje prenaradili, inu ſe vkup ſternili kmēt inu goſpod ſvoje deſhele pred franzoſam vbrani. Oni ſo rekli ſ' enim glaſam: ſami bomo popravili naſho deſhelo, kakor ſa dobro ſpoſnamo; naj pride narhujſhi rezh zheſ naſ, ſe bomo ſpomnili na naſhe ozhe, na njih ſa domovino prelit kri, inu ſe bomo pred ozhmi ſedajnega inu perhodnega ſveta, pred nevidiozhimi ozhmi v' nebeſah poprēd puſtili pod droblanži naſhe na kup letiozhe deſhele pokopat, prēden bi naſh proſt vrat pod en ptuji jarm podali. Mi ſnamo poginit, al naſha zhaſt neſine poginit,

Vmerli ſo v' Lublani.

21. dan Svizhana.

Valentin Ferſtner, zhevlarſki ſin, 14. dni, v' Roshni gaſi Nro. 42.

22. dan.

Jakob Citelli, majlandiſkiga offizirja per vkle-
nenih ſin, 5. l. na Tergi Nro. 184